

Qorti tal-Appell
(Kompetenza Inferjuri)

Imħallef Anthony Ellul

Appell numru: 9/2017

Miriam Fenech Russell u Shirley Mercieca (appellati)

Vs

GlobalCapital Financial Management Ltd (C 30053) (appellanti)

12 ta' Novembru, 2019.

1. Dan hu każ ieħor ta' investiment li sar minn *retail clients* fil-prodott *Lifemark S.A. Secure Income Bond* tramite l-parir u servizz li ngħataw mis-soċjeta konvenuta. Is-somma li giet investita kienet £10,389.
2. Fis-17 ta' Awissu, 2016 l-attriċi Fenech Russell ipprezentat ilment quddiem l-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji fejn ilmentat li kienu ingħataw parir minn ċertu John Caruana sabiex l-investiment li kellhom f'*Barclays Sterling Bond Fund* jittrasferuh għal-*Lifemark*.
3. B'deċiżjoni tas-26 ta' Jannar, 2017 l-Arbitru iddeċieda:-

"Għal dawn il-motivi l-Arbitru qed jiddeċiedi dan il-każ billi jiċhad l-eċċezzjonijiet kollha tal-provditur tas-servizz finanzjarju u jilqa' t-talbiet tal-ilmentaturi, fis-sens, li jordna lill-Global Capital Financial Management Ltd. Thallas lill-ilmentaturi in solidum bejniethom is-somma ta' tmint elef, mitejn u tmien Liri Sterlini (£8,208.37), li tirrapreżenta s-somma investita ta' £10,389 u li minnha għandha titnaqqas is-somma ta' £2,180.63, flus rikavati mill-ilmentaturi.

Peress li l-ilmentaturi għandhom jitpogġew bejn, wieħed u ieħor, fl-istess sitwazzjoni ta' meta investew fil-prodott odjern; filwaqt li l-Arbitru jqies il-profil tal-ilmentaturi, u għalhekk jikkunsidra fejn setgħu investew il-kapital, u x'seta' jrendi, qed jikkonċedi imgħax ta' ħamsa fil-mija fis-sena fuq is-somma ta' £8,208.37, bir-rata ta' ħamsa fil-mija fis-sena mid-data tal-investiment sad-data tal-effettiv pagament.

L-ispejjeż tal-każ għandhom jiġu sopportati mill-provditur tas-servizz".

4. Il-konvenuta appellat u l-aggravji huma:-

1. L-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji applika ħażin il-Liġi dwar il-preskrizzjoni u qies b'mod ugwalment żbaljat meta t-termini jibdwew jiddekorru, b'dan li l-azzjoni odjerna, kellha tiġi dikjara li hi preskritta, u għadaqstant l-esponenti tiġi liberata mill-osservanza tal-ġudizzju;
2. L-Arbitru Għas-Servizzi Finanzjarji naqas milli jqis il-5 eċċezzjoni tal-esponenti u ċjoe l-effett tal-krizi finanzjarja dinjija li faqqgħet ftit ġranet wara li l-investment ġie akkwistat, li dan effettivament jikkostitwixxi casus;
3. Irrispettivament minn kwalunkwe ksur regolatorju li seta' ġie ravviżat, l-Arbitru naqas milli jindaga x'kien in-ness kawżali għat-telf ilmentat mill-ilmentatur, u jekk tali telf effettivament seħħ minħabba tort imputabbli lill-esponenti;
4. Illi, fil-meritu, il-konklużjoni tal-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji, hija, bir-rispett kollu lejha, ibbażata fuq apprezzament ħażin tal-fatti u l-provi li ingħiebu quddiemu u x'aktarx anke extra petita;
5. Huwa ċara li d-deliberazzjonijiet tal-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji inkludew apprezzament ta' dokumenti li l-esponenti kienet talbet l-isfilz tagħhom mill-istadju bikri tal-każ, fir-risposta tagħha, u dan kien ta' preġudizzju għas-smiegħ u d-decide ta' dan il-każ;
6. Illi l-imgħax ma kellux jibda jiddekorri minn meta ngħata s-servizz, cioè' allura mit-12 ta' Diċembru, 2008".

5. L-atturi wiegħbu u taw ir-raġunijiet għalfejn il-qorti għandha tiċhad l-appell.

6. Il-fatti l-iktar rilevanti huma:

- i. Fl-14 ta' Novembru, 2008 l-attriċi u żewġha kellhom laqgħa għand il-konvenuta u ingħataw il-parir sabiex l-investment li kellhom fil-*Barclays Investment Fund* jittrasferuh fil-*Lifemark SA – Secure Income Bond Issue 5*.
- ii. L-investment fil-*Lifemark* sar fit-12 ta' Diċembru, 2008 bil-prezz ta' £10,389. Fid-dokument *KYC individuals*, hemm stampat li l-klijenti huma '*relatively cautious but don't mind a small risk*'.
- iii. L-investment kien għall-perjodu ta' 5 snin u jimmatura fid-19 ta' Diċembru, 2013. Il-flus tal-investituri kienu investiti f'*bond listed* fil-*Luxembourg Stock Exchange* u l-assi kienu parti flus kontanti u parti poloz ta' assikurazzjoni fuq il-ħajja ta' anzjani fl-Istati Uniti.
- iv. B'ittra datata 24 ta' April, 2009 il-konvenuta bagħtet avviż lill-konjuġi Fenech Russell li fil-31 ta' Marzu, 2009 l-investment tagħhom kellu valur ta' £9,568.27. L-investment kien tilef 8% tal-valur originali tiegħu. Tagħrif li baqa' jingħata matul is-sena 2010.
- v. B'ittra datata 27 ta' Awissu, 2010 il-konvenuta infurmat lir-raġel tal-attriċi li l-*Commission de Surveillance de Secteur Financier (CSSF)* ta'

Lussemburgu¹ kienet inkarigat lil *KPMG Advisory* S.a.r.l bħala amministratur proviżorju ta' *Lifemark* S.A. għall-perjodu ieħor ta' sitt xhur. Fl-ittra jissema li l-kumpanija kellha *liquidity issues* u kien hemm problemi sabiex tipprokura *funding for Lifemark*. Minn dak li fehmet il-qorti, jidher li l-ordni originali li biha *KPMG Advisory* S.a.r.l inħatret bħala amministratur proviżorju ta' *Lifemark* SA, ingħatat fi Frar 2010 (ara dokument a fol. 22). Mill-atti ma jirriżultax jekk dak iż-żmien il-konvenuta infurmatx lill-attriċi u żewġha b'dak l-iżvilupp.

- vi. B'ittra datata 3 ta' Marzu, 2011 il-konvenuta infurmat lir-raġel tal-attriċi li l-*Commission de Surveillance de Secteur Financier* (CSSF) ta' Lussemburgu kienet estendiet il-poteri ta' *KPMG* S.a.r.l bħala amministratur proviżorju għall-perjodu ta' tlett xhur oħra.
- vii. B'ittra datata 15 ta' April, 2011 il-konvenuta infurmat lir-raġel tal-attriċi li b'efett mill-10 ta' April, 2011 kienu ġew sospiżi l-pagamenti fuq il-Bonds tal-prodott *Lifemark*. Għarrfitu wkoll li l-*Issuer* tal-prodott kien għadu qiegħed jipprova jagħmel pjan ta' ristrutturar u eventwalment iħabbar u jispjega fid-dettall il-pjan. Madankollu ma kienx hemm garanzija li dak il-pjan isir.
- viii. B'ittra datata 18 ta' Mejju, 2011 mibgħuta lir-raġel tal-attriċi, il-konvenuta infurmatu li l-*Commission de Surveillance de Secteur Financier* (CSSF) f'Lussemburgu kienet ġedded il-poteri ta' *KPMG Advisory* S.a.r.l bħala amministratur proviżorju ta' *Lifemark* S.A. għall-perjodu ieħor ta' sitt xhur. Infurmatu wkoll li: "*This order still states expressly and explicitly that 'the measure of 10 May 2011 in itself is not to be considered as an insolvency procedure such as bankruptcy, controlled management, a procedure of suspension of payments or judicial liquidation'.*"
- ix. Reynold Fenech Russell miet fis-sena 2011.
- x. B'ittra datata l-1 ta' Novembru, 2012 il-konvenuta infurmat lill-klijent li *Zolfo Cooper LLP* bħala aġent kienet ser tillikwida s-*Secured Property*

¹ Ir-regolatur fil-Lussemburgu.

relatatat ma' dak il-prodott. Infurmatu wkoll li din il-mizura kienet ser tittiehed għall-benefiċċju tal-*bondholders*.

- xi. Fis-16 ta' Mejju, 2014 l-atturi ipprezentaw protest għudizzjarju kontra l-konvenuta u fih ilmentaw li kienu sofrew danni, konsistenti f'telf ta' kapital u qligħ, b'riżultat tal-parir finanzjarju li ngħataw sabiex jinvestu fil-*Lifemark Secure Income Bond 5 GBP – A1*.
- xii. Bejn Frar 2014 u Jannar 2016 l-atturi irċewew pagamenti mingħand il-konvenuta ta' parti mill-kapital. Fl-aħħar ittra il-konvenuta infurmat lir-raġel tal-attriċi li kien għe mqassam madwar 16.1% tan-*nominal value* tal-*bonds* u li ma kienx hemm iktar għid x'jitqassam. B'kollox irkupraw £2180.63.

7. **L-ewwel aggravju** jitratta l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni. It-Tribunal iddeċieda li għall-każ in eżami tapplika l-preskrizzjoni estintiva ta' ħames snin (artikolu 2156(f) tal-Kodiċi Ċivili).

8. B'riferenza għall-argumenti tal-konvenuta li japplika l-artikolu 2153 tal-Kodiċi Ċivili, din il-qorti diġa kellha l-opportunita' li tikkunsidra u tiddeċiedi dwar dan l-argument f'sentenzi li ngħataw fil-21 ta' Ottubru, 2019 li fihom kienet involuta l-istess konvenuta. Ir-relazzjoni bejn il-kontendenti hi ta' natura kuntrattwali. L-Artikolu 2153 japplika għad-delitti u kważi delitti u għalhekk ma japplikax għall-każ in eżami. Bħala parti f'kuntratt, il-konvenuta kellha obbligi xi twettaq. L-inadempjenza ta' dawk l-obbligi twassal għall-jedd tal-parti l-oħra li tfittex għad-danni.

9. Hekk ukoll il-qorti ma taqbilx mar-raġunament tal-konvenuta li japplika l-artikolu 1222 tal-Kodiċi Ċivili. L-argument tal-konvenuta hu li, "*.... t-talba tal-ilmentaturi appellati, bil-premessa li kellhom l-assigurazzjoni li dan kien investiment mingħajr riskji, hija mod edukat biex l-ilmentaturi appellati jgħidu li għew imqarrqa minn min bieghilhom il-prodott, u proprju fil-kuntest li effettivament, dan l-investiment mar il-baħar*". Dik id-disposizzjoni tikkonċerna r-rexxissjoni ta' kuntratt. L-atturi m'humieq jitolbu għar-rexxissjoni ta' kuntratt

iżda sabiex jinghataw kumpens taht il-Kap. 555 għall-parir hażin li ngħata meta sar l-investment.

10. L-Artikolu 2137 tal-Kodiċi Ċivili jipprovdi li:-

*Bla ħsara ta' dispożizzjonijiet oħra tal-liġi, il-preskrizzjoni ta' azzjoni **tibda minn dak in-nhar li din l-azzjoni tista' tiġi eżerċitata**; mingħajr ma jittiehed qies tal-istat jew tal-kondizzjoni tal-persuna li lilha din l-azzjoni tmiss.*

11. Fid-deċiżjoni l-Arbitru qal:

"Dan huwa argument li ma jistax jirnexxi għaliex mhux tenut li investitur, l-għada li jixtri prodott, imur jagħmel att għadizzjarju biex jinterrompi preskrizzjoni meta ma jafx kif ser imur il-prodott. Anzi, l-konsumatur jidhol f'investiment bit-tama li jmur tajjeb u ma jkollu bżonn jieħu l-ebda passi".

12. Il-qorti ma taqbilx mat-teżi tal-konvenuta. Hekk kif sar l-investment l-atturi ma setgħux jieħdu passi kontra l-konvenuta għall-kapital għaliex sa dak iż-żmien ma kien intilef xejn mill-investment. Investment li sar bil-għan li jrendi qliegħ. L-azzjoni li tissemma fl-artikolu 2137 hi fost'oħrajn għal dawk il-krediti li jissemmew fl-artikolu 2156(f) tal-Kodiċi Ċivili. Kreditu li fid-data li nxtara l-investment ma kienx jeżisti favur l-atturi.

13. Permezz **tat-tieni aggravju** il-konvenuta ilmentat li l-Arbitru naqas milli qies il-kriżi finanzjarja li qalet li bdiet fil-15 ta' Settembru, 2008 bil-falliment tal-*Lehmann Brothers*. L-attriċi u żewġha għamlu l-investment fit-12 ta' Diċembru, 2008. Għalhekk il-konvenuta kienet taf b'dak li kien għaddej fid-dinja finanzjarja. Dan apparti li m'hemmx prova li dak li ġara lil dan l-investment kien riżultat tal-kriżi finanzjarja.

14. Irrispettivament jekk il-falliment tal-prodott kien b'riżultat tal-kriżi finanzjarja, jibqa' l-fatt li t-Tribunal ikkonkluda li l-konvenuta ma kellhiex tagħti parir lill-attriċi u lil żewġha sabiex jinvestu f'dak il-prodott. Il-konvenuta ma tistax taħrab mir-responsabbiltà billi tipprova tistaħba wara l-kriżi finanzjarja.

15. Inoltre, fin-nota ta' sottomissjonijiet il-konvenuta qalet li l-prodott in kwistjoni *"... ma kienx espost direttament għar-riskju tas-swieq tal-azzjonijiet liema swieq huma aktar volatili, partikolarment fi żmien ta' kriżijiet ekonomiċi u*

finanzjarji mondjali". Raġunament li jikkontradiċi d-dikjarazzjoni tal-konvenuta li dak li ġara kien minħabba l-kriżi finanzjarja mondjali.

16. **Fit-tielet aggravju** l-konvenuta tilmenta li l-Arbitru naqas milli jindaga x'kien in-ness kawzali għat-telf ilmentat mill-ilmentatur, u jekk it-telf kien minħabba tort imputabbli lilha. Il-qorti ma taqbilx. L-obbligu tal-konvenuta bħala *financial advisor* kien li tħares l-interessi tal-klijenta tagħha. Kienet taf x'riedu l-klijenti tagħha. L-attriċi u żewġha riedu investiment li kellu *small risk*. Huma kellhom kull dritt li jistrieħu fuq parir li ngħataw mill-konvenuta, irrispettivament jekk xi ħadd minnhom qarax il-*brochure* u fehemu. Jibqa' fatt li l-konjuġi Fenech Russell ingħataw parir sabiex jinvestu f'prodott li fih hemm incertezza u li wassal sabiex tilfu l-parti l-kbira tal-kapital li investew. Qabel il-*Lifemark* il-konvenuti kienu diġa' investew fil-*Barclays Sterling Bond Fund* u tilfu parti sostanzjali mill-investiment. Suppost dan l-investiment sar sabiex ma jibqgħux jitilfu. Minflok fi żmien qasir il-prodott li fih investew mar il-baħar.

17. L-attriċi spjegat kif:

"Il-GlobalCapital kienu nfirmawna li l-investiment tal-Barclays Sterling Bond Fund kien sejjer lura u s-Sur John Caruana ssuġġerilna ninvestu go Secure Income Bond Fund.

Jien u żewġi konna għidna lis-Sur Caruana biex niġbdu kollolx lura, pero' s-Sur Caruana qalilna li aħjar ninvestu f'dan il-Fund, Secure Income Bond, pero' qalilna li ridna nżidu magħhom biex nilhqu l-£10,000 għax ma stajniex ninvestu b'inqas. Assigurana li dan il-fond kien ibbażat fuq ħafna entitajiet, u qalilna li jekk tfalli xi waħda, l-oħra tagħmel tajjeb għaliha.

***Is-sur Caruana qalilna li mhemmx riskju għaliex jekk xi ħaġa ma tmurx tajjeb, kien hemm fallback tajjeb għaliha*".**

18. Caruana baqa' ma xehedx fil-kawża. It-telf li sofriet l-attriċi hi l-aqwa prova li l-parir li ngħataw ma kienx tajjeb għaċ-ċirkostanzi u bżonnijiet tagħhom.

19. **Bir-raba' aggravju** l-konvenuta ilmentat dwar l-apprezzament tal-provi li għamel l-Arbitru. M'hemmx prova li Ronald Fenech Russell u l-attriċi kellhom investimenti oħrajn bħall-*Lifemark SA*. Fiż-żmien li nxtara l-prodott, il-konjuġi Fenech Russell kienu żewġ pensjonanti. Ir-raġel kellu diġa 80 sena. Għall-qorti hu evidenti li kienu jinvestu xi ħaġa tal-flus sabiex ikollhom ftit iktar qligħ mal-

pensjoni. Fil-fatt infurmaw lill-konvenuta li, "*I am relatively cautious but don't mind a small risk*". It-tip ta' investiment li pproponiet il-konvenuta ma kienx wieħed ta' *small risk*. Min tahom il-parir suppost kien jaf li l-prodott li offra ma kienx addattat għal dak li riedu Fenech Russell. M'huwiex biżżejjed għall-konvenuta li tirreferi għan-*note file* li l-attriċi u żewġha iffirmaw waqt il-laqqgħa li saret fl-14 ta' Novembru, 2008. Dokument li l-konvenuta lanqas biss kellha d-diċenża li tagħti kopja tiegħu lill-klijenti tagħha u fiha saħansitra inkludiet klawżola li taqra: "*I/we confirm that/we do not require a copy of this document, unless I/we otherwise notify*". Fid-dokument hemm dikjarazzjoni oħra li taqra: "**5. Client/s confirmed that he/they have read the brochure** and confirmed that they know the structures, charges and risks connected with and associated to the product". Brochure li hu mimli kliem tekniku u jekk ma tkunx midħla sew tad-dinja finanzjarja m'intix ser tifhem il-kontenut. Id-dokument li ffirmit l-attriċi u żewġha hi *standard form*, miktub b'tipi irqaq li l-klijent jintalab jiffirma f'laqqgħa qasira li fih l-interess tiegħu hu li jingħata parir kif jista' jkollu qligħ sodisfaċenti mill-kapital li jkollu x'jinvesti. Lanqas ma huwa biżżejjed li wieħed jirreferi għall-dikjarazzjonijiet bħala li l-passat m'huwiex garanzija tal-futur, jew li l-klijent jista' jircievi inqas mill-ammont li rċieva u li l-valur tal-investiment u l-qliegh jistgħu jinżlu. Kliem li ma jindirizzax ir-riskji tal-investiment partikolari.

20. L-uffiċjal tal-konvenuta li ta l-parir kien jaf li l-konjuġi Fenech Russell:

- i. Kienu avanzati fl-eta';
- ii. Il-qligħ prinċipali tagħhom kien mill-pensjoni;
- iii. Kellhom ftit investimenti, u fir-rigward tal-*Barclays Sterling Bond Fund* kienu diġa tilfu parti mill-investiment (ara dokument a fol. 49);
- iv. Riedu investimenti li fih ikollhom *a small risk*;

21. Il-konvenuta m'offrietx spjegazzjoni kif il-prodott *Lifemark SA* hu investiment li jikkwalifika bħala *small risk*. Hu veru li fil-brochure tal-prodott hemm dikjarat li dak il-prodott huwa, "*A lower risk profile and a higher level of income allows you to receive the income you need without the worry of stock market falls*".

Pero' b'daqshekk ma jfissirx li l-prodott hu *small risk*. Min jirreklama l-prodott ovojament ser jiddeskrivi l-prodott bl-aħjar mod li jħajjar lin-nies li jixtruh.

22. L-istess konvenuta ma qalet xejn li jista' jikkonvinci lil din il-qorti li l-Arbitru kien żbaljat fir-raġunament tiegħu dwar il-prodott, meta qal:

"Dan il-prodott, fost'affarijiet oħra, falla għaliex l-analiżi tal-aspettativa tal-ħajja/mewt tal-life assured ma kinitx korretta. Aktar ma wieħed idum ħaj, aktar irid idum iħallas premium biex il-polza tibqa' ħajja inkellha titef il-valur. Dan joħloq problema ta' likwidita' biex tkompli ssostrni finanzjarjament il-mudell kompost minn diversi poloz ta' assikurazzjoni fuq il-ħajja.

Dan kien riskju li ħafna ma tawx każu. Imma kien fil-fatt aspett importanti ħafna. Minħabba l-avvanzi fil-medicina, ħafna nies jibqgħu jgħixu għal żmien itwal, u b'hekk, il-premium irid idum jithallas għal numru ta' snin aktar.

Jekk l-analisti u nies professjonali li kellhom esperjenza biex janalizzaw dawn il-prodotti ma waslux għal dan, allura lanqas wieħed jistenna li retail investor, bħalma kienu l-ilmentatrici u żewġha, kellhom ikunu f'qagħda li jagħmlu dan.

Apparti l-fatt ukoll li l-isem SECURE INCOME BOND jagħti lill-investitur bla esperjenza x'jifhem li l-investment huwa wieħed sikur u bla riskji jew riskji baxxi u limitati.

Jekk wieħed iħares Jekk wieħed iħares lejn il-brochure tipiku tal-SIB jara li mal-ewwel faccata, bi prominenza kbira, hemm rati tajba ta' dhul (Annual Income Over 5 Years), ritratt kbir ta' lighthouse (simbolu tas-serhan il-mohh) u b'indikazzjoni ta' x'inhuma l-beneficcji u l-kwalità tal-prodott:

'Aims to provide return of capital after 5 years: Bond invests in cash and assets by institutions rated 'A' or better by Standard and Poor's or equivalent; Quarterly income option available'.

Għalkemm fl-istess brochure jissemma li jista' jkun hemm xi riskju għall-kapital, u jista' jkun hemm xi tnaqqis fl-aħhar, jew jekk tigbed l-investment qabel, però l-enfasi qiegħda fuq il-beneficcji li kien joffri dan il-prodott.

*Taht it-titolu **Benefits at a Glance** hemm dan it-test:*

- > Early investment bonus of 4%*
- > An investment with NO Stock Market Exposure*
- > Investing in cash and assets issued by institutions rated 'A' or better by Standard & Poor's or equivalent*
- > Available via banks, stockbrokers and direct investment*
- > Low minimum investment – Only GBP10,000 / USD20,000 / €10,000*
- > The bond will be listed on the Luxembourg Exchange*
- > The issue is regulated and authorised by the CSSF the Financial Regulator in Luxembourg*

- *Hemm ukoll dan b'tipa kbira: **'A lower risk profile and a higher level of income allows you to receive the income you need without the worry of stock market falls.'***

- *Fil-qiegħ tal-pagna 9 hemm dan il-kliem: **'Capital is not guaranteed. Like all investments there are certain risks involved which are highlighted within the section 'Key Features'***

Il-prodott kellu riskji – il-kapital ma kienx garantit, u kif kien se jmur kien pjuttost ibbazat fuq il-performance ta' prodotti oħra simili ta' dak iż-żmien, apparti l-mudelli matematiċi u l-assumptions li jigu ma' dawn il-mudelli.

Fid-difiża tiegħu, il-provditur isostni li l-falliment tal-prodott ma kienx minħabba li l-prodott ma ħadimx kif ipplanat, imma minħabba ċirkostanzi oħra li hu qatt ma kien jistenna li jantiċipa.

Din id-difiża kienet tkun ġustifikata li kieku dan il-prodott inbiegħ lill-investituri li setgħu jifhmu l-kumplikazzjonijiet tiegħu, u minn jeddhom riedu jirriskjaw. Ċertament li, dak iż-żmien li nbiegħ l-SIB, ma kienx investiment b'riskju baxx. Anzi, kien investiment f'kategorija ta' riskju medju għal riskju għoli.

Dan mhux qed jingħad wara li falla imma għaliex in-natura tal-prodott – li jinvesti f'bonds li jinvestu f'poloz tal-assikurazzjoni fuq il-ħajja – u l-istruttura innifisha tal-investment kienu jagħlu l-SIB partikolari imqabbel ma' prodotti oħra ta' investment bħal, per eżempju, prodott ta' investment li jinvestu f'bonds fuq borża.

Kien mistenni li l-provditur kellu jagħmel analiżi oġġettiva tal-prodott li kien se jbiegħ għax, wara kollox, dak kien fid-dmir li jagħmel in the best interest of the client.

L-investituri ma kinux f'qagħda li jagħmlu din l-analiżi huma, u kien mistenni li din l-analiżi ssir mill-provditur.

Ir-riskji li hemm f'pagna 14 ma setgħu qatt jigu apprezzati minn investitur retail.

Dawn it-tip ta' investimenti huma Asset-Backe Securitiess u huma kumplessi u ta' riskju għoli.

Meta kienu qed jinterpretaw il-Direttiva MIFID, li ġiet applikabbli mill-1 ta' Novembru 2007, kemm l-MFSA kif ukoll l-awtoritajiet regolatorji Ewropej, iddeskrivew dawn il-prodotti bħala prodotti ta' riskju għoli u li huma prodotti kumplessi u li ma kinux iġġoddu għal kwalunkwe investitur.

L-Istandard License Conditions (SLC), maħruġin mill-MFSA, jistabbilixxu x'inhu u x'mhux prodott kumpless. Prodott isir kumpless jekk, fost'affarijiet oħra, ma jagħtix liberta lill-investitur jiddisponi jew jifdi l-prodott sknot prezzijiet li huma aċċessibbli pubblikament, jew jekk il-karatteristiċi tal-prodott ma jistgħux jigu mifhuma b'mod faċli mill-investitur retail, u b'hekk, ma jkunx f'qagħda li jagħmel deċiżjoni infurmata meta jiġi biex jinvesti.

Għar-ragunijiet mogħtija aktar 'il fuq, il-prodott Keydata Lifemark SIB għandu jitqies bħala prodott kumpless'.

Gialadarba prodott jitqies li huwa kumpless, allura l-provditur li jkun qed jagixxi f'advisory capacity, bhal f'dan il-kaz, irid jagħmel dak li jissejjah suitability test fuq l-ilmentatur li, fost affarijiet oħra, jinkludu: l-eta`, l-impjeg jew in-nuqqas tiegħu, il-livell ta' edukazzjoni, l-esperjenza fl-investimenti, jekk qattx dahal qabel f'investimenti kumplessi, ecc.

Skont l-Investment Services Rules for Investment Service Providers tal-MFSA, Suitability Test irid jiddetermina:

- i. Jekk il-prodott finanzjarju li jkun ser jigi mibjugh **'meets the investment objectives of the client'***
- ii. Jekk il-klijent ghandux **'the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in the transaction'***
- iii. Jekk il-klijent huwiex **'financially able to bear any related investment risk consistent with his investment objectives'**.*

23. M'hemmx dubju li l-konvenuti ma kellhomx l-esperjenza u l-għarfien li jifhmu r-riskji ta' dak it-tip ta' prodott, li l-parti l-kbira tiegħu kien jikkonsisti f'poloz ta' assikurazzjoni fuq il-ħajja ta' persuni ta' 65 sena jew iktar fl-Istati Uniti. Riskji varji li kienu jinkludu dak li l-*maturity date* ta' polza ta' assikurazzjoni tiddependi minn kemm persuna ddum ħajja. Iktar ma jgħixu n-nies, iktar irid jitħallas *premium* fuq il-poloż. Dan ovvjament ikollu impatt fuq il-qliġh tal-investment u l-likwidita.

24. Il-konvenuta ilmentat li l-Arbitru ma qiesx dak li nkiteb fin-nota ta' sottomissjonijiet dwar il-prodott Lifemark, "*.... minn fejn, fuq analiżi u verifika tal-prodott, kien jirriżulta li ma kienx wieħed ta' riskju għoli dak iż-żmien li ħareġ il-prodott*". L-argumenti li għamlet il-konvenuta f'sezzjoni 'D' tan-nota ta' sottomissjonijiet (*Informazzjoni rigward il-prodott Lifemark S.A. Secure Income Bond*) sabiex tikkonvinci lill-Arbitru li dak it-tip ta' investment ma kienx *high risk*, m'humix konvincenti. L-argumenti prinċipali li għamlet m'għandhom x'jaqsmu xejn mar-riskju ta' dak it-tip ta' investment. Il-konvenuta ma qalet xejn dwar ir-riskju relatat ma' poloż ta' assikurazzjoni fuq il-ħajja li fih kien jinvesti l-prodott. Hemm kien qiegħed ir-riskju tal-prodott *Lifemark*, li 70% tal-assi tiegħu kien fil-poloż li għandu suq sekondarju limitat. Hekk per eżempju jekk it-*Traded Life Policy Investment* ikollu bżonn il-flus, il-poloż jistgħu jinbiegħu b'valur inqas. Dan ovvjament ikollu impatt negattiv fuq il-valur tal-*portfolio*.

25. Kienet il-konvenuta li identifikat il-prodott *Lifemark* bħala investment tajjeb għal diversi *retail clients*. Pero' meta tqies ir-riskji li hemm fis-suq tal-poloż ta'

assikurazzjoni fuq il-ħajja, il-konvenuta ma ġustifikatx id-deċiżjoni li ħadet meta l-attriċi u żewġha għamli ċara li jaċċettaw *'small risk'*.

26. Inoltre l-qorti tosserva li jista' forsi jkun li l-prodott in kwistjoni kien qiegħed jingħad kummenti pożittivi. Pero' f'kull każ il-konvenuta kellha d-dmir li tagħmel stħarriġ indipendenti li jkun jidentifika r-riskji tal-prodott meta tirrakkomandah lill-klijenti tagħha. M'hemmx prova li l-konvenuta għamlet dak l-eżercizzju.
27. Wara li l-qorti qieset il-provi kollha m'għandha l-ebda dubju li fil-meritu l-Arbitru ddecieda skont dak li hu xieraq u ġust, ekwu u raġonevoli (artikolu 19 tal-Kap.555).
28. Fil-**ħames aggravju** il-konvenuta tilmenta li l-Arbitru ikkunsidra dokumenti li kienet talbet l-isfilz tagħhom fil-bidu tal-proċediment, u kien ta' preġudizzju għall-każ in eżami.
29. Is-sit hu dwar l-imgħax li l-Arbitru kkundanna lill-konvenuta tħallas lill-atturi, ċjoe' 5% fuq is-somma ta' £8,208.37 *"bir-rata ta' ħamsa fil-mija fis-sena mid-data tal-investment sad-data tal-effettiv pagament"*. Il-konvenuta lmentat li l-Arbitru għamel riferenza għal sentenza tal-Prim'Awla fl-ismijiet **Evelyn Farrugia et vs Global Capital Financial Management Ltd** tal-11 ta' Lulju, 2016 li minnha sar appell. Tgħid x'tgħid il-konvenuta l-Arbitru kellu dritt jirreferi għas-sentenza tal-Prim'Awla, irrispettivament hijiex *res judicata* jew għadx hemm appell pendenti, ġialadarba kien jaqbel mar-raġunament ta' dik il-qorti (ara fol. 13 tad-deċiżjoni tal-Arbitru).
30. **Is-sitt aggravju** jitratta l-imgħax. L-Arbitru kkundanna lill-konvenuta tħallas imgħax ta' 5% fuq is-somma ta' £8,208.37, *"... bir-rata ta' ħamsa fil-mija fis-sena mid-data tal-investment sad-data tal-effettiv pagament"*. Ir-raġunament tal-konvenuta hu li l-imgħax ma kellux ikun dovut mid-data tal-investment. Osservat li l-ewwel sejha li saret, *"bi pretensjoni likwidata seħħet b'dawn il-proċeduri, intavolati fis-17 ta' Awissu, 2016. Il-protest ġudizzjarju eżebit mill-imentaturi appellati tas-16 ta' Mejju 2014 ma jikkontjeni ebda pretensjoni likwidata, iżda jżommu l-esponenti responsabbli f'dolo, mora e culpa"*.

31. Il-qorti terġa tagħmel riferenza għal dak li jipprovdi l-artikolu 19 tal-Att dwar l-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji (Kap. 555). L-Arbitru jiddeċiedi skont dak li fil-fehma tiegħu hu *"gust, ekwu u raġonevoli fiċ-ċirkostanzi partikolari u merti sostantivi tal-każ"*. L-Arbitru kkonkluda li dan kien każ ta' *misselling* u li l-atturi kellhom jedd li jingħataw kumpens għan-nuqqasijiet tal-konvenuta. Kumpens li qiegħed jagħmel tajjeb għat-telf fil-kapital li sofrew l-atturi b'riżultat tal-parir finanzjarju ħażin li ngħataw u li wassal biex investew flushom fi prodott li ma kienx tajjeb għalihom. Huma ngħataw il-kumpens għat-telf ta' kapital li sofrew flimkien mar-rata ta' imgħax ta' 5% mid-data li sar l-investiment. Deċiżjoni li fiha l-qorti ma ssib xejn li jmur kontra dak li jipprovdi l-artikolu 26(3)(iv) tal-Kap. 555 u meħuda skont dak li hu, *"gust, ekwu u raġonevoli fiċ-ċirkostanzi partikolari u merti sostantivi tal-każ"*.

Għal dawn il-motivi tiċhad l-appell bl-ispejjeż kollha kontra l-appellanti.

Anthony Ellul.